

Συνέντευξη κ. Ιωνά Νικολάου Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης για την εφημερίδα «Σημερινή»

1. Ποια πρακτικά μέτρα θα λάβετε για πάταξη του χουλιγκανισμού;

Ο χουλιγκανισμός είναι πρώτα και πάνω από όλα καταδικαστέος σε όλες του τις εκφάνσεις. Η ανάρμοστη και βίαιη συμπεριφορά των οπαδών οποιασδήποτε ομάδας δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή σε μια πολιτισμένη και σύγχρονη κοινωνία.

Ταυτόχρονα όμως δεν αρκεί η απλή κριτική στο θέμα. Ως πολιτεία οφείλουμε να εγκύψουμε στο θέμα της οπαδικής βίας. Όσα θλιβερά διαδραματίστηκαν στα κυπριακά γήπεδα τις τελευταίες ημέρες επιβεβαιώνουν για ακόμα μια φορά την σοβαρότητα της κατάστασης. Η αντιμετώπιση του φαινομένου προϋποθέτει τη λήψη πρακτικών μέτρων τα οποία όμως για να επενεργήσουν θετικά απαιτείται η συνεργασία με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Για να μπορούμε λοιπόν να απολαμβάνουμε τον αθλητισμό χωρίς τις αλόγιστες συμπεριφορές μερικών δεκάδων αφρόνων, έχουμε εισηγηθεί την ενίσχυση των αθλητικών εγκαταστάσεων έτσι ώστε να επιτρέπεται ο αποτελεσματικός έλεγχος των φιλάθλων έξω από το γήπεδο. Με τον τρόπο αυτό αναχαιτίζουμε με τεχνικά μέτρα την προσπάθεια για βίαιη είσοδο κάποιων φιλάθλων στο γήπεδο αποφεύγοντας την καταβολή του εισιτηρίου και την ίδια ώρα αποτρέπουμε την είσοδο στο χώρο του γηπέδου παράνομων αντικείμενων. Εξετάζουμε την ίδια ώρα, τρόπους ελέγχου της πώλησης των εισιτηρίων και την χρήση ταυτότητας κατά την είσοδο στο γήπεδο. Ένα ακόμα μέτρο που εξετάζεται είναι το ενδεχόμενο να απαγορευτεί η είσοδος σεσημασμένων ταραχοποιών στο γήπεδο.

2. Οι επιτηρητές γηπέδων (stewards) διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην πρόληψη και καταστολή της βίας στα γήπεδα, τουλάχιστον στο εξωτερικό. Γιατί στην Κύπρο δεν έχει ακόμα καθιερωθεί αυτός ο θεσμός, αν και οι σχετικοί κανονισμοί έχουν ετοιμαστεί;

Η εισαγωγή του θεσμού των επιτηρητών γηπέδων πολύ σωστά αναφέρατε, θα διαδραματίσει εξαιρετικά σημαντικό ρόλο στη διατήρηση της ευταξίας και της ασφάλειας των αθλητικών γεγονότων. Έχουν αντληθεί πολλά παραδείγματα βέλτιστης πρακτικής από χώρες του εξωτερικού και κυρίως από την Αγγλία, η οποία ως γνωστό αντιμετώπισε ακραία φαινόμενα βίας στα γήπεδα στο παρελθόν. Προσαρμόζοντας στοιχεία του θεσμού στα δεδομένα της χώρας μας, έχουμε καταλήξει ως πολιτεία σε συγκεκριμένους κανονισμούς που αν και αργοπορημένα εγκρίθηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Το επόμενο βήμα προς την καθιέρωση του θεσμού είναι η άμεση εκπαίδευση των αρχι-επιτηρητών, οι οποίοι με τη σειρά τους θα εκπαιδεύσουν τους επιτηρητές. Στόχος μας είναι όπως εγκατασταθεί η εφαρμογή του θεσμού κατά την έναρξη της επόμενης ποδοσφαιρικής περιόδου στο ΓΣΠ που είναι και το μεγαλύτερο γήπεδο στην Κύπρο και φιλοξενεί μεγάλο αριθμό αθλητικών γεγονότων κάθε χρόνο. Σε χρονοδιάγραμμα έχουν επίσης τοποθετηθεί και τα υπόλοιπα γήπεδα τα οποία πρώτα όμως θα φροντίσουν να προετοιμαστούν κατάλληλα για την εφαρμογή του θεσμού.

3. Μετά από κάθε, σχεδόν, επεισόδιο βίας και χουλιγκανισμού στα γήπεδα η Αστυνομία βρίσκεται στο στόχαστρο των υπεύθυνων ή και

ανεύθυνων του αθλητικού χώρου. Ακόμα και η λελογισμένη βία, για εφαρμογή του Νόμου, επικρίνεται και καταδικάζεται. Θα αφηθεί, πλέον, η Αστυνομία να κάνει τη δουλειά της;

Δυστυχώς οι πράξεις βίας που παρατηρούνται στα γήπεδα έχουν αποκτήσει σε κάποιες περιπτώσεις αντί-εξουσιαστικό χαρακτήρα. Σε ένα μεγάλο βαθμό αρκετά από τα επεισόδια που εκτυλίσσονται πραγματοποιούνται από ορισμένες μικρές ομάδες τρομοκρατών ενάντια της ίδιας της Αστυνομίας ως μορφή κοινωνικής αντίδρασης. Αυτό μας προβληματίζει ιδιαίτερα καθότι οι συμπεριφορές αυτές περιφρονούν τόσο την κοινωνία άλλα και τους ίδιους τους συνανθρώπους μας. Βεβαίως, η Αστυνομία ως ο κατεξοχήν υπεύθυνος φορέας για την ασφάλεια των γηπέδων επιφορτίζεται με επικρίσεις ως προς το δύσκολο αυτό έργο. Στόχος μας είναι να βελτιώσουμε τον τρόπο, τις ενέργειες και την συμπεριφορά της Αστυνομίας σε αυτά τα γεγονότα. Στοχεύουμε στην ενδυνάμωση της Αστυνομίας δίνοντας στον Αρχηγό την εξουσία να επιβάλλει απαγορεύσεις στα γήπεδα για συγκεκριμένη περίοδο στις περιπτώσεις που κρίνει ο ίδιος δικαιολογούνται από τα στοιχεία που έχει ενώπιον του. Πιστεύουμε ότι με αυτό τον τρόπο, η Αστυνομία θα μπορεί να λειτουργεί πιο ελεύθερα καθότι οι ταραχοποιοί θα παραμένουν εκτός γηπέδου και συνάμα θα παραδειγματίζονται αυτοί που πιθανώς να σκοπεύουν να προβούν σε παρόμοιες πράξεις βίας.

4. Η εκδίκαση των υποθέσεων βίας στα γήπεδα συνήθως αργεί να αποπερατωθεί, με αποτέλεσμα οι επιβαλλόμενες ποινές να μην αντικατοπτρίζουν τη σοβαρότητα της διάπραξης τέτοιων αδικημάτων. Με απλά λόγια, οι χούλιγκαν τη βγάζουν φθηνά. Τι εισηγείστε προς τούτο.

Μια εξαιρετικά σημαντική παράμετρος για την αντιμετώπιση της βίας στα γήπεδα είναι αυτή της παραδειγματικής τιμωρίας. Δεν είναι δυνατόν να επιδιώκουμε την αντιμετώπιση του φαινομένου και να αναμένουμε αποτελέσματα ενώ αδυνατούμε να τιμωρήσουμε έγκαιρα όλους εκείνους οι οποίοι ευθύνονται για την πρόκληση επεισοδίων. Οποιαδήποτε προσπάθεια η οποία δεν περιλαμβάνει το στοιχείο της δικαιοσύνης και της τιμωρίας των ενόχων είναι καταδικασμένη να πέφτει στο κενό. Αυτή την βδομάδα για να καταλάβετε, καταδικάστηκαν δυο πρόσωπα για αδικήματα που αφορούν βία στα γήπεδα τα οποία διαπράχθηκαν το 2010. Μετά από τρία ολόκληρα χρόνια τους επιβλήθηκε ποινή τεσσάρων μηνών φυλάκισης με τριετής αναστολή και έξι μήνες αποκλεισμό από τα γήπεδα. Σας ρωτώ, ποια η αποτρεπτικότητα αυτής της ποινής μετά από τρία χρόνια; Αυτό που συζητάμε και έχω εισηγηθεί επανειλημμένα και στο παρελθόν, είναι η εισαγωγή του αυτόφωρου αδικήματος. Αυτόφωρο είναι το έγκλημα την ώρα που γίνεται ή το έγκλημα που έγινε πρόσφατα. Η πράξη θεωρείται πρόσφατη ιδίως όταν αμέσως μετά από αυτήν, ο δράστης καταδιώκεται και συλλαμβάνεται, αλλά και όταν συλλαμβάνεται οπουδήποτε, έχει όμως αντικείμενα ή ίχνη από τα οποία συμπεραίνεται ότι έκανε το έγκλημα σε πολύ πρόσφατο χρόνο. Με τον τρόπο αυτό πιστεύω ότι θα αντιμετωπιστεί σε μεγάλο βαθμό το πρόβλημα της ατιμωρησίας και της καθυστέρησης στην επιβολή ποινών. Μόνο έτσι θα μπορέσουμε να βάλουμε τέρμα στην ανοχή και την ολιγωρία.

5. Η εμφάνιση της οικονομικής κρίσης φαίνεται να φέρει και αύξηση της εγκληματικότητας. Ειδικότερα, οι ληστείες και οι διαρρήξεις κατάντησαν καθημερινό φαινόμενο. Ποια πρακτικά μέτρα θα εφαρμόσετε για πάταξη αυτού του φαινομένου;

Το κοινό έγκλημα όντως βρίσκεται σε έξαρση και επιβαρύνει σε μεγάλο βαθμό την κοινωνική ανασφάλεια στον τόπο μας. Για τους τρόπους αντιμετώπισης του φαινομένου και για την πολιτική πρόληψης και καταστολής του κοινού εγκλήματος έχω ήδη ενημερώσει κατά τη διάρκεια των επισκέψεων μου την Αστυνομική Διεύθυνση κάθε επαρχίας. Ανάμεσα σε άλλα η πολιτική αυτή περιλαμβάνει τον ανασχεδιασμό και την ενίσχυση της κοινοτικής αστυνόμευσης με συχνές περιπολίες σε κεντρικά σημεία των πόλεων και σε μικρές γειτονιές. Την συνεχή, διακριτική και προστατευτική παρουσία της Αστυνομίας κοντά στον πολίτη και κυρίως τη συνεργασία με τα τοπικά Συμβούλια Πρόληψης της Παραβατικότητας. Στα πλαίσια αυτά σκοπεύουμε στην εφαρμογή ενός νέου μοντέλου κοινοτικής αστυνόμευσης το οποίο θα αναπτύσσει πολυδιάστατη δράση στα πρότυπα άλλων ανεπτυγμένων χωρών. Την ίδια ώρα, θέλω να επισημάνω την ανάγκη για σωστή χαρτογράφηση του εγκλήματος ώστε να αξιοποιήσουμε τις αστυνομικές μεθόδους με τα κατάλληλα λογισμικά συστήματα που να μπορούν να αναλύσουν το έγκλημα και μέσα από την ανάλυση να μπορούμε να διαβάσουμε τη συμπεριφορά του κάθε εγκληματία. Σημαντικότερο απ' όλα και εδώ θέλω να τονίσω την ανάγκη να βγει η Αστυνομία στο δρόμο, να κυκλοφορήσει δίπλα στον πολίτη και του παράσχει την απαιτούμενη ασφάλεια. Ζητούμε όμως κοινωνό αυτής της προσπάθειας την εμπιστοσύνη και τη συνεργασία του πολίτη γιατί χωρίς αυτή, το έργο μας γίνεται δυσκολότερο.

6. Ποιες μεταρρυθμίσεις δρομολογούνται στην Αστυνομία και πότε αναμένεται να τεθούν σε εφαρμογή;

Η κυριότερη μεταρρύθμιση που έχει δρομολογηθεί η οποία συνάμα αποτελεί την μεγαλύτερη ίσως πρόκληση είναι η αναδιοργάνωση της Αστυνομίας. Ο κεντρικός στρατηγικός αυτός στόχος αφορά τη δημιουργία μιας Αστυνομίας πλουσιότερης σε ικανότητες και αξία, που να είναι σύγχρονη και κυρίως αποτελεσματική. Στοχεύουμε στην διάγνωση και στην αναβάθμιση των σημαντικότερων τομέων της Αστυνομίας όπως είναι η Διοίκηση και η Ηγεσία, οι Πολιτικές και Στρατηγικές του Σώματος, οι πρακτικές διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού, τα συστήματα επικοινωνίας και η νοοτροπία που επικρατεί στον Οργανισμό. Ο κυβερνητικός προσανατολισμός υπογραμμίζει την ανάγκη για ανασχεδιασμό της Αστυνομίας ώστε να μην είναι δέσμια ενός μοντέλου το οποίο ανάγεται στην δεκαετία του 60. Θα επιδιώξουμε στα πλαίσια αυτά την υιοθέτηση σύγχρονων μεθόδων διεύθυνσης και διοίκησης στην Αστυνομία με την αλλαγή στη διοικητική δομή και λειτουργία, την αποκέντρωση εξουσιών και αρμοδιοτήτων και την αξιοποίηση των μελών στα Αστυνομικά τους καθήκοντα.

7. Ποια θα είναι η νέα μορφή της ΚΥΠ και ποιο ρόλο θα διαδραματίσει από εδώ και στο εξής;

Το μόνο που θέλω να αναφέρω για αυτό το λεπτό θέμα είναι ότι ο ρόλος της Κυπριακής Υπηρεσίας Πληροφοριών περιορίζεται αυστηρά στη διασφάλιση της εθνικής ασφάλειας. Νοοτροπίες ή ενέργειες του παρελθόντος θα πρέπει να αποτελέσουν οριστικά παρελθόν. Δεν θα επιδειχθεί καμία ανοχή σε οποιοδήποτε επιχειρήσει να έχει συμπεριφορά και συμμετοχή εκτός των πλαισίων των αυστηρών καθηκόντων όπως έχουν προσδιοριστεί.

8. Η Δικαιοσύνη στην Κύπρο έχει περιέλθει σε τέλμα. Αναμφίβολα, το δικαστικό σύστημα χρήζει αναθεώρησης. Θα προχωρήσετε, και με

ποιον τρόπο, στον εκσυγχρονισμό και αναθεώρηση του συστήματος και του Ποινικού Κώδικα;

Αποτελεί βασική προτεραιότητα της κυβερνητικής πολιτικής η διαφύλαξη του δικαϊώματος των πολιτών να απολαμβάνουν έννομη προστασία από τα δικαστήρια. Είναι πολλά τα προβλήματα που ταλανίζουν το δικαστικό σύστημα και αυτό είναι μια πραγματικότητα την οποία κατ' επανάληψη θίξαμε. Δυστυχώς τα προβλήματα στην εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων, έχουν καταστήσει την απονομή της δικαιοσύνης συνώνυμη με την παράταση της αδικίας, δίδοντας με αυτό τον τρόπο το δικαίωμα στους παράνομους να δράσουν. Η αναγνώριση αυτών των προβλημάτων θα αποτελέσουν και την αφετηρία για την αναθεώρηση του δικαστικού συστήματος. Η δικαιοσύνη απονέμεται αποτελεσματικά μόνο όταν οι δικαστικές αποφάσεις εκτελούνται άμεσα και χωρίς καθυστέρηση. Γι' αυτό αποσκοπούμε στην πλήρη αναθεώρηση της διαδικασίας εκτέλεσης των δικαστικών αποφάσεων και την συμπλήρωση των μέτρων εκτέλεσης των, με βάση την οποία το δικαστήριο θα παρακολουθεί την εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων και το πρόσωπο εναντίον του οποίου εκδόθηκε η απόφαση θα υποχρεούται να επεξηγήσει και να ικανοποιήσει το δικαστήριο για του λόγους που παρέλειψε να συμμορφωθεί ή ικανοποιήσει την εναντίον του απόφαση. Επιπρόσθετα επιδιώκουμε τον εκσυγχρονισμό, την απλούστευση των δικονομικών κανόνων και την υιοθέτηση ριζοσπαστικών αλλαγών στο σύστημα απονομής της πολιτικής δικαιοσύνης και εκδίκασης ποινικών υποθέσεων. Επίσης ψηλά στις προτεραιότητες του υπουργείου βρίσκονται ο εκσυγχρονισμός των κανόνων της ποινικής δικονομίας, η αναδιοργάνωση και αναθεώρηση της καθ' ύλης αρμοδιότητας των ποινικών δικαστηρίων και τη συγκρότηση δικαστηρίων που θα εκδικάζουν συγκεκριμένης κατηγορίας υποθέσεις. Τέλος επίσης πρέπει να μπει στην απαρχαιωμένη τακτική για την τήρηση των πρακτικών – στενοτύπηση των δικαστηρίων. Είναι καιρός πλέον να μηχανογραφηθεί το δικαστικό έργο και να εγκατασταθεί η ηλεκτρονική δικαιοσύνη.

9. Σε ποιο στάδιο βρίσκεται η εφαρμογή της νομοθεσίας για τον ηλεκτρονικό τζόγο και ποια η συνεργασία της Αστυνομίας με την Εθνική Αρχή Στοιχημάτων;

Άμεση είναι η ανάγκη για πλήρη εφαρμογή της νομοθεσίας για το ηλεκτρονικό στοίχημα. Στους πρώτους κιόλας μήνες της εφαρμογής της έχουμε ήδη παρατηρήσει κατακόρυφη μείωση υποστατικών και σε σημαντικό βαθμό συμμόρφωση ως προς τις πρόνοιες της νομοθεσίας πλην ορισμένων εξαιρέσεων. Αυτή η πρόοδος δεν είναι όμως αρκούντως ικανοποιητική. Το ηλεκτρονικό στοίχημα καθώς και τα παράνομα καζίνο που σε κάποιες περιπτώσεις ακόμα λειτουργούν αποτελούν εστίες εγκλήματος και η Αστυνομία δεν μπορεί πλέον να επιδεικνύει την παραμικρή ανοχή. Έχω ήδη δώσει εντολές για την πλήρη εφαρμογή της νομοθεσίας και παραμένω κάθετος προς αυτή την επιδίωξη. Στη σχετικά νεοσυσταθείσα Εθνική Αρχή Στοιχημάτων συμμετέχει δια νόμου μέλος της Αστυνομίας άρα και η συνεργασία μεταξύ των δυο είναι αγαστή και συνεχής.